

očitna licealna bukvarnica napravi, za katero je bilo po-
hištvo v šolah v drugim nadstropju pripravljeno, in
za varha omenjeni učenik modroslovja izvoljen, kterimu
se je za oskerbnništvo knjigarnice, čez njegovo učeniško
plačilo, še vsako léto 200 gold. plačevalo, in stano-
vanje poleg bukvarnice dalo.

De bi se novonapravljená licealna bukvarnica ob-
deržala in od léta do léta množila, ji je bilo po viso-
cim ukazu c. k. dvorne gosposke 31. grudna 1791
vsako léto 300 gold. v pripomoč dodeljeno, kateri so bili
pa v létu 1809 za 200 gold. povikšani, in po tém ta-
kim ima še dan današnji Ljubljanska bukvarnica 500
gold. dohodkov na léto. Za ta denar se pa ne kupu-
jejo same bukve, ampak iz imenovanih dohodkov se
plačuje tudi bukvoéz za vezanje novih in prevezova-
nje starih in poškodvanih bukev, in kar je popírja, pe-
rés, čertnikov, tinte i. t. d. za pisarnico in bravnico
treba, se tudi iz omenjenih denarjev omišljuje; kateri
stroški bukvarnišne dohodke vsako léto precej prikraj-
šajo.

De bi se pa ta nova naprava licealne bukvarnice
s pridam rabila, se je 15. svečana 1794 za občno
rabo odperla.*) Dérli so va-njo uka željni bravci in
šolska mladost takó, de je bilo veselje viditi, in sicer
s tako radovednostjo in takó pogostama, de jim je že
takrat dostikrat prostora zmanjkovalo, posebno pa od
tega čaša, ko smo bili po Francozki vladbi od léta
1813 zopet pod našo Avstrijansko vladarstvo prišli.
Akoravno je v nji za bravece 50 sedal pripravljenih,
se jih je prav dostikrat, posebno pozimi ali proti veli-
kim šolskim spraševanjem toliko v bravnico nabralo, de
jih je večidel ob torkih ali četertkih moglo tretjino ali
polovico stati, ali pa zavolj pomanjkanja prostora še
cjo bravnico zapustiti.

Kakor iméniki bravcov, kateri so bili do léta 1848
zapovedani v vsaki očitni bukvarnici, spričujejo, je ob-
iskovalo nekoliko lét sém, posebno pa od léta 1839,
kar se je bila dala bravnica skorej na pol veči od po-
prejšnje razširiti, na léto čez 10, 11, 12 včasih pa
še celó blizo 13 tavžent bravcov iz vsih stanov razun
profesorjev, kateri imajo pravico bukve na dom jemati.
Bukve vsih razdelkov se tú prav pridno beró: gerčki,
latinski, nemški in laški klasikarji, zemljopisi, zgodov-
vinske, matematiške in natoroslovske bukve, tudi slo-
vanskih so se braveci dvé léti sém prav čversto in z veli-
kim veseljem poprijeli, tudi pridno se beró jezikoslov-
ske, zdravilske bukve i. t. d. Samo bogoslovske bukve
nar bolj pri miru ležé, mende zató, kér imajo bogo-
slovci svojo lastno bukvarnico v semenišču.

(Dalje sledí.)

Nova nesreča ognja v Vodiški fari.

Vodíce 31. maja 1850. V pondeljik pred prazni-
kam sv. rešn. telesa, to je, 27. t. m. zvečer ob 10. uri
je že spet v Vodiški fari, v Bukovci 5 kmetiških hiš z
drugimi poslopljemi vred pogorelo. Pri prvi hiši je zgo-
relo tudi 7 glav govéje živine, ljudi pa vender ni no-
beden poškodvan. Skorej ne moremo drugač misliti, ka-
kor de je bilo zažgano, ker je na podu (skednju) za-
čelo goreti, kjer ni imel po dnevi nobeden nič opraviti,
in ker tudi per tisti hiši nobeden tobaka ne pije. In pa
še iz več družih vzrokov to lahko sodimo. Kam bomo
prišli, če se hudobneži in malopridni berači ne bojo bolj
uganjali in strahovali?

Bukovski pogorelci so sicer vsi zavarvani, pa ker

*) Odperta je celo šolsko léto, razun sabot, nedelj in zapo-
vedanih praznikov, zjutrej od 10 do 12, popoldan pa od
3 do 6 vsakimu prijatlu branja in slovstva raznih razdelkov.
Pisatelj.

niso za veliko in ker je škode čez 7000 gld., spet pro-
sim, de bi nam miloserčni ljudje kake darove podelili.

Jernej Arko, Vodiški fajmošter.

Pomagajmo svojim bratom na Štajarskim!

Novice so že unidan opomnile neizrečene škode, ki
je Štajarce poleg Save od Brešc do Rajhenberga
po povodnji in toči zadela. Taka nevihta je bila, de
so ljudje mislili, de je sodni dan. Pridelki po njivah, v
nogradih, senožetih niso le do čistiga pokončani — am-
pak, kjer je nevihta razsajala, ni ne njiv, ne nogra-
dov, ne senožet — vse je s peskam posuto.

Škoda je strašna! 20 sosésk je ob vse prišlo.

Pomagajmo revežem, — pomagajmo jim hitro! Saj
so naši bratje, naši bližnji sosedje! Novice bojo rade
prejemale milodare, in jih odrajtale na svoje mesto.

Pomagajmo!

Nova knjiga.

*Nova nabera laških, nemških in slovenskih
pogovorov.* Na svitlo dal Jožef Premru, c. k.
gimnazijalni učenik, t. č. učenik slovenskiga jezika in
slovstva i. t. d. V Gorici 1850 v zalogi Paterno-
litove tiskarnice; v veliki osminki obseže 255 strani,
veljá 40 kraje.

Slovenci smo dobili s pričijočim délam koristne bu-
kve, kakoršnih dosihmal še nismo imeli; drugi narodi
pa imajo enacih knjig več in že dolgo. Takó napre-
duje po prizadevanju rodoljubih mož od dné do dné tudi
naše slovensko slovstvo v mnogoverstnih razdelkih.

Učeni gosp. profesor je vstregel s to knjigo trem
narodam, ki se hočejo nar poprej svojiga, potem pa
tudi ptujih jezikov dobro vaditi in scer po kratko-
časni poti prijaznih pogovorov v mnogoverstnih za-
dévah. Slovenec, ki se slovenski jezik uči, najde
v téh bukvah obširno pripomoč, se vaditi lepiga in
čistiga govora; ravno tako pripomoč najdeta v njih
Talijan in Nemeec za svoj jezik. To je ena korist
hvale vredne knjižice. Druga pa je, de se Slove-
nec iz teh bukev tudi nemškiga in laškiga jezika
vadi, in nasprot Nemeec slovenskiga in laškiga,
Talijan pa slovenskiga in nemškiga.

Zató to knjigo za berilo ne le šolam, ampak
vsacimu, ki se želí zraven svojiga materniga še dveh
jezikov vaditi, toliko bolj priporočimo, kér jo je gosp.
pisatelj prav modro v dva glavna déla razredil; prvi
del obseže besede, ktere veže v kratke poterdivne,
odrečivne, vprašavne, velivne stavke i. t. d. takó de
se v tem slovniškim delu duh vsaciga jezika na-
učiti da. Ko je gosp. učenik po ti poti počasi na-
prej postopal, pride v 2. delu na pogovore, katerih
je za različne navadne potrebe 48 skupej spravil. Na
koncu knjige so iména nar imenitniših umetnost,
vednost, rokodelstev i. t. d. pridjane. Začetek knjige
razlaga slovenske čerke in njih izrekovanje. Sém
ter tjé se je kak tiskarni pogrešek vrnil, ki se pa lahko
popraviti da. —

De bi se pač ta knjiga takó po svetu razširila ka-
kor zasluži v prid tréh narodov! Gospodu profesorju
gre serčna zahvala, de je s koristno knjigo pomnožil
slovensko slovstvo. Tiskár jo je lepo natisnil, in mi
bi nič družiga ne želeli, kakor de bi — z oziram na
šole — cena knjige nižji bila.

Društvo za povestnico (zgodovino) jugoslovansko v Zagrebu.

V Zagrebu se bo vstanovilo zgodovinsko društvo

(historischer Verein) za jugoslovanske dežele. Povabilo v to društvo, na kateriga čelu 7 slavnoznanih mož stoji, oznanila tudi pravila (postave) tega društva, iz kteriga se vidi, da bo društvo nabiralo vse spise, knjige, kipe, slike, spominke, orodje, obraze slavnih mož, slike (podobe) gradov, mest, razvalin, cerkev, starinske nošnje i. t. d. Izdajalo bo tudi časopis pod naslovom „Historički arhiv“ ali „Spomenici jugoslavenske povjestnice.“ Vsaki ud tega društva plača s početkom vsakiga léta 2 gold; o pristopu pa 1 gold. upisnine. Društvo bo naprosilo bana, da ga prime pod svoje okrilje in da mu bode zavetnik.

Odbor povabi, da naj bi tisti, ki udje tega društva postati želé, se oglase do konca maliga serpana t. l. Vsi dopisi in prineski naj se pošljejo pod naslovom gosp. Dragutina Rakovca v Zagreb.

Želeti je, da bi to ravno takó potrebno kakor imenitno napravo veliko število udov tudi iz Slevenskiga podpiralo!

Novičar iz Ljubljane.

V poslednjih Novicah smo povedali, da je bil svitli nadvojvoda Janez s svojo gospó in s svojim sinom v Ljubljani čez noč; drugo jutro, to je, danes téden zjutrej ob štirih se je pa že spet na pot v Terst podal, kjer bo delj časa ostal. Milostljivi knezo-škof in odbor kmetijske družbe je sprejel g. nadvojvoda v gostivnici pri Maliču, kjer je čez noč ostal. Komej je ljubeznjivi gospod s kočije stopil in gosp. škofa in odbor kmetijske družbe prijazno pozdravil, so bile njegove perve besede: „Vaše nove postave (kmetijske družbe) so prav dobre; z veseljem sim jih bral, in se prepričal, da ste jih kaj dobro zadeli.“ V daljnim pogovoru je pohvalil nadvojvoda dela kmetijske družbe, ktere ravnanje v poslednjim času mu je dobro znano. „Prav imate — je g. nadvojvoda dalje rekel — popolnoma prav, da svoj domač jezik pridno obdelujete, ker brez tega ni podučenje ljudstva mogoče; tudi mi bomo za svoje Slovence na Štajarskim pridno skerbili in dozdanji nemški časopis kmetijske družbe v nemško-slovenski tedenski časnik spremenili po izgledu „Novic“, kteri bo obsegel v 1. razdelku kmetijske poduke, v 2. razdelku postave, ktere ljudstvo zadevajo, in v 3. razdelku vse imenitniši novice, vesele in névesele, ker je bolje, da ljudstvo v časniku resnico zvé, kakor da laží po potih pobera, ktere mu dostikrat malopridneži natvezujejo. Veliko se imamo pogovoriti zastran podružnic in zastran pridobitve novih udov v družbo, ker naše prizadevanje mora biti vsaciga pošteniga človeka, ki zamore le kolčikanj kmetijstvu koristen biti, v društvo vzéti. Zató bom, kadar iz Tersta nazaj pridem, nekoliko časa pri vas ostal, da se bomo zastran vsiga pogovorili in da mi boste tudi svojo novo kovaško šolo i. t. d. pokazali.“ Na prošnjo odbora, da naj bi nam g. nadvojvoda prihod v Ljubljano naznaniti blagovolil, da bi zamogli tudi svoje ude iz dežele skup poklicati, nam je obljubil, o pravim času ta dan naznaniti. Že davnej nismo vidili g. nadvojvoda takó veseliga kakor je sedaj bil. S serčnim veseljem naznanimo to vsim udam kmetijske družbe in jih že naprej povabimo, da pridejo takrat, kadar jim bo odbor veselil prihod nadvojvoda na znanje dal, prav obilno k zboru v Ljubljano. Gotovo se bo vsacimu ta pot splačala. — Druga vesela novica, ki jo prijatlam domačiga jezika danes dati zamoremo, je, če kakšin poseben zadržek ne pride, da bomo v saboto 15. dan t. m. dve slovenski igri v Ljubljanskim gledišu napravili. Ti igri še ne bojo igrali plačani igravci, ampak rodoljubne gospodične in gospodje iz posebne ljubezni do miliga domačiga jezika in zavolj blagiga naména. Ena igra se imenuje „Klju-

kec je od smerti vstal,“ poslovenil J. N. — druga pa „udova in udovec“ poslovenil J. B. Med prvo in drugo igro bomo skusili kake pesmi vrediti.

Novičar iz mnogih krajev.

Cesar so počastili ministra denarstva g. barona Krausa in ministra notranjih opráv g. Dr. Bacha z velikim križem Franc-Jožefoviga réda. — Ko so bili cesar v Celjovcu, se jim je zlo „živijo“ vpilo; na vprašanje: kaj je tukaj toliko Slovincov? je deželni poglavar dostojno odgovoril, da je na Koroškim čez tretjino prebivavcov Slovincov, ki se smejo med nar zvestejši in cesarju naj bolj udane deržavljane šteti. — Borovljani na Koroškim so prišli v hudo stisko, kjer jim je dela zmanjkalo. Ravno so hotli popotvajočiga cesarja prositi, da bi se jim kaj dela naklonilo, kar pride od vikši vlade iz Dunaja naročilo na 900 pušk, s tem pristavkam, ko bojo polovico naročenih pušk izdelali, naj se pa za novo délo na Dunaj oglasijo. — 28. majnika so na Dunaji spet za 17 milijonov sterganih bankovcov očitno sožgali. — Pervi dan tega mesca se je začelo frankiranje po pošti pošiljanih pisem z markami, ktere se na vsaki pošti na prodaj dobé. — Kolera se je spet hudo začela v Pragi; primerilo se je že, da so ljudje na ulicah vkup padli in na nagloma umerli. — V Valahii morí kuga še zmirej govéjo živino, zató je zapovedano, da na cesarski Erdelski meji mora vsa govéja živina, ki se iz Valahije v naše cesarstvo žene, namest 10 dni 15 dni ostati, da se pokaže, ali je zdrava ali ne. — Deževno in merzlo vreme je v zgornjim Laškim več ko polovico židnih gosenc pokončalo. — V Londonu se je družba ustanovila, ktera si prizadeva, staro šego spet vpeljati: mertve sožgati namest jih pokopati, da zgnijó, kakor je bila še tudi v pervih stoletjih kristjanstva navada. Društvo si misli blizo Londona zató veliko pogoriše napraviti, blizo njega pa si vert kupiti, v kterim se bo v posebnih posodah pepel sožganih trupel shranoval. — Iz Pariza in cele francozke dežele se slišijo mirne novice; vihár je potihnil, čeravno ho tista volitna postava v deržavnim zboru poterjena, zoper ktero se Francozje takó silno upirajo. — Ne vé se, kaj de Prajsovski kralj misli, ki je sklenil 60,000 vojakov med Erfurt in Torgau, in ravno tolikšno armado tudi na šlezko-česko mejo postaviti. — Vse oči so zdej na Rusovskiga cara obrnjene, ki je s silno močjo pripravljen, svét pomiriti. Car je zdaj v Varšavi na Poljskim, kjer ga je unidan Prajsovski kraljevič in pa naš prvi minister Schwarzenberg obiskal. Tudi v Frankobrod bo car poslanca poslal, ki bo stanovitno ondi stanoval.

Popravek. V »žaljci« poslednjiga lista v 4. verstici bëri rosila namest nosila.

Žitni kup. (Srednja cena).	V Ljubljani		V Krajnji	
	1. roznika		3. roznika	
	gold.	kr.	gold.	kr.
1 mernik pšenice domače	2	2	2	9
1 » » banaške	—	—	2	—
1 » turšice	—	—	1	30
1 » soršice	—	—	1	40
1 » reži	1	24	1	30
1 » ječmena	1	15	—	—
1 » prosa	1	23	1	18
1 » ajde	1	19	1	18
1 » ovsa	—	58	—	57

Današnjimu listu je pridjan 23. list doklade, povabilo na naročbo Novic, in naznanilo nemškiga časopisa „Union“.